

Հայկական գիտահետազոտական հանգույց Armenian Research & Academic Repository

Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Ստեղծագործական համայնքներ
ոչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

**This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial
3.0 Unported (CC BY-NC 3.0) license.**

Դու կարող ես.

պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով
ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format

Adapt — remix, transform, and build upon the material

220

9 004

ԹԻՃԱՐԷԹՏԷ

ԻԼՄԸ ՀԻՍԱՊ ՈՒՍՈՒԼԻ

Հէնուգ քիճարէք պէմինս՝
պուրնան ռէճիղէրիմէ

ՄՈՌԳԹԷՊԻՍ ՎԷ ՄՈՒՆԱՐՐԻՐԻ
ԱՐՇԱԿ ԻԻԶԻՄՃԵԱՆ

ԹԱՀՎԻԸ ՄԷԱ-
ՔԻԷՔԵԱԹԸ ՕՍՄԱՆԵՅԷ,
ԱԼԹՈՒՆ, ՂՐՈՒՇ ԲԱՐԱ,
ՍԱՆԿԻՄ, ԻՆԿ. ՈՒՍՈՒԼԻ
(*սթէրլին, շիլին, բէնո*)
ՖՐԱՆՍԸՁ ՈՒՍՈՒԼԻ

(*Տիբէմ, օքքա, քիլո*)
ԿՐԼՄ, ԲՈՒՊ ԱՐՇԸՆ
ԱԳՏԸ ՇԻՐՔԷԹ, ՖԱԻԶ,
ՖԱԻԶԸ ՄԻՐԻԷՔՔԷՊՎԷ
ՍԱԻՐԷ

“ՇԱՆԹ., ՄԱԹՊԱՍԱԸ, ԿԱԼԱԹԱ

ՏԷՐՍԱՍԷԹ

1910

ԹԻՃԱՐԷԹՅԷ

ԻԼՄԸ ՀԻՍԱՊ ՈՒՍՈՒԼԻ

Հէնուզ թիճարէք այլմիցսէ

պալընան բէճիգլէրիմէ

ՄՈՒԳԹԷՊԻՍ ՎԷ ՄՈՒՀԱՐՐԻՐԻ

ԱՐՇԱԿ ԻԻԶԻՄՃԵԱՆ

ԹԱՀՎԻԼԸ ՄԷՍ-
ՔԻԻՔԵԱԹԸ ՕՍՄԱՆԻՅԷ,
ԱԼԹՈՒՆ, ՂՐՈՒՇ ԲԱՐԱ,
ՍԱՆԳԻՄ, ԻՆԿ. ՈՒՍՈՒԼԻ
(*սթէրլին, շիլին, բէնա*)
ՖՐԱՆՍԸՉ ՈՒՍՈՒԼԻ.

(*Տիրէճ, օքքա, քիլօ*)
ԿՐԱՄ, ԲՈՒՊ ԱՐՇԸՆ
ԱԳՏԸ ՇԻՐՔԷԹ. ՖԱԻԶ,
ՖԱԻԶԸ ՄԻԻՐԷՔԷՊՎԷ,
ՍԱԻՐԷ.

163 62

(45082 - 64)

31893 - 64

ՅԻՃԱՐԷՔՏԷ ԻԼՍԸ ՀԻՍԱՄ ՈՒՍՈՒԼԷ

ՎԻԵՆՆ. ՄԻՆԻՓԱՐ. ԲԷՏԵՐԼԵՐԻՄԻՆ

ԶԻՐՐԸ ՃԷՄԻՂԼԻՐԻՆԷ

Հայաթը շէպապէթիմի կէշիրիպ իրմ ու իրֆան նուրբլա միննէվզէր օլտուղրմ մէքթէպինիզ՝ զալպիմտէ ունուտուլմազ խաթըրէլէր պըրագմը աբր :

Ուլում ու մէարիֆ իուտուաշնտա էօթէտէն պէրի սարֆ իթարիկինիզ կայրէթ , թանսինի ումումիլէ մալնար օլմուշ տըր :

Իշթէ պէնտէ հիմալէ վէ խտարէնիզ թանղընտա տէվամ իտէն տարիւլմէարիֆտէն հիսսէմէնտը իրմ ու իրֆան օլտուղըմտան , կիրանպէնա կայրէթինիզէ մուղապէլէտէն աճիզ օլտուղումը իթիրաֆ իտէրիմ : Անճաղ թէրճիմէթէն եայտլղրմ շուէսէրիմի , սիզլէրէ ինտայա ճիւրէթլէ միւֆթէխիւր օլտուղումը արզ վէ շու էսէրը նաշիզլէ թանսիլէ տալի օլան վէ պիլխասաս թիճարէթ ալէմինն իլք ասորմլալընը ավաճաղ օլան թաշրալըրէֆիզլէրիմէրէնպէր օլաճաղ պիր խլամէթի միւֆթէխիւրէտէ պուլընմազ ազմինտէ օլտուղումը պէհանլա մէմուշնիլէթ հըսս իտիյօրում :

Պինաէն ալէյճ շու էսէրը նաշիզիմին զապուլլլա , զուհուր իտէպիլէճէք նէվաղլսն տամէնի աֆիլ իլէ սէթր իտիլէճէլինն էմին իմ :

ՏԱՐԻԼՖԻՆՈՒՆ ՀՈՒԳՈՒԳ ՇՈՒՊԷՍԻ
Միւտապիմլէրինտէն
ԱՐՇԱԿ ԻԻԶԻՄՃԵԱՆ

1909 դեկտ. 10

ԹԱՅՎԻԼԸ ՄԵՍՔԻՒՔԵԱԹԸ ՕՍՄԱՆԻԷ

ՊԻՐԻՆՃԻ ՊԱՊ

ՊԻՐԻՆՃԻ ԳԸՍՄ

1

Ա.Լ.Թ.ՈՒՆ Վ.Է.Ղ.ՐՈՒՇ

1. Օսմանը լիքսընը դրուե իթմէկ իշիւն, լիքանըն մըգարընը 100 իլէ տարպ իթմէլի:

Մեւելա . 5լ.75 . $75 \times 100 = 575$ դրուե (սաղ):

2. Ղրուեը լիքա իքսիւք իճապ խտքսէ, դրուեըն մըգտաւընը 100 իլէ թագսիմ իթմէլի:

Մեւ. - 1540 դրու. - $1540 : 100 = 15$ լի. 40 (սաղ):

2

Ղ.ՐՈՒՇ Վ.Է.ԲԱՐՍԱ

1. Մատամ ջի պիւր դրուե 40 բարատան իպարէթ տիւր օ հալտէ դրուեըն մըգտարընը բարա իթմէկ իշիւն 40 իլէ տարպ իթմէլի:

Մեւ. 4 դրու. - $4 \times 40 = 160$ բարա

2. Բարալը դրուե իթմէկ իշիւն բարանըն մըգտարընը 40 իլէ թագսիմ իթմէլի:

Մեւ. 140 բարա . - $140 : 40 = 3$ դրու 20 բարա:

Մատան վէ այար	Ատէտ	Գըյտէթ դրուշ	Սըդլէթ		Գըյտէթ Քրանգ
			ՏՐԱՄ	ԿՐԱՄ	
Այթուն այարը 11 եարթոս $\frac{12}{3}$ 0,9162	5 Օսմ. լիք.	500 դրուշ			74ր. 216 22 Քր. 78
	1 2 » »	250 »	2 տիւր. 4 դրամ	74ր. 216	
	1 » »	100 »			
	1 2 » »	50 »			
	1 4 » »	25 »			
Այիւմիւշ այարը 0,830	1 մէճիտիլէ	20 դրուշ			
	1 2 »	10 »			
	1 4 »	5 »			
	2 դրուշ	2 »			
	1 »	1 »	6 դրամ		
	1 2 »	1 2 »			
Պագըրայարը 1 վիւմիւշ 01	10 բարա	1 4 »			0 Ք 05
	5 »	1 8 »			

3

ԲԱՐԱՆԸՆ ՎԷ ՊՐՈՒՇԸՆ ՍԱՆԳԻՄԻ

1. Բարայր, դրուերն սանդիսինե թահվիլ իթմէկ իչիւն բարանըն մըգտարընը 25 իլէ պիլտարպ, մէճմուխնի 1000 իլէ թագսիմ իթմէլի:

Մես. 17 բարա $17 \times 25 = 425 = 66$ վ. 0, դրո 425:

2. Պրուերն սանդիսինի բարայա թահվիլ իթմէկ իչիւն դրուերն սանդիսինի 40 իլէ տարպ իթմէլի:

Մես. 0, դրո. 48 $0,48 \times 40 = 19$ բարա 2:

4

ՍԱՊ ԲԱՐԱ (լիրա 100 դրո.) ԶԻՐԻԼԻ ԲԱՐԱ (լիրա 108 դրո.)

1. Սաղ բարա (100 դրո.) 2 չիւրիւք բարա (108 դրո.) ա թահվիլ իթմէկ իչիւն սաղ բարանըն մըգտարընը 1.08 իլէ տարպ իթմէլի:

Մես. 412 (սաղ) $412 \times 1.08 = 444,96$ (չիւրիւկ):

2. Զիւրիւկ բարայր, սաղ բարայա թահվիլ իթմէկ իչիւն շու գայտէյէ (սէսէլէի միւֆրէտէ) միւրաճաաթ իթմէլի:

Մես. 108 դրո. չիւր. բարա 100 դրո. սաղ բարայա մեսալի սիր 100

1 » » » 108 սեճա աղ $\frac{100}{108}$

վէ 450 դրո. չիւր. բարա (իսրեկիլէն մըգտար) 450 սեճա չոֆ եանի

$\frac{100 \times 450}{108} = 416$ դրո. 20. սաղ բարա.

5.

ՄԵՃԻՏԻՅԷ 19 ՊՐՈՒՇ ՀԻՍԱՊԸՑԻԱ

1. Պիր մըգտար չիւրիւք բարայր մեհիսիյէ 19 դրուերա

Նիսապ էյլէմէկ իճապ իտէրսէ, չիւրիւք բարանըն մըգտարընը 0,95 իլէ տարպ իթմէլի:

Մես.- 2050 դրո.- $2050 \times 0,95 = 1947$ դրո. 5 (մեհ. 19սաե)

ԻՔԻՆՃԻ ՊԱՊ

ԻՆԿԻԼԻԶ ՈՒՍՈՒԼԸ

ՍԹԷՐԼԻՆ, ՇԻԼԻՆ, ԲԷՆՍ

ՈՒՍՈՒԼԸ ՃԷՄ

1.

ԷՎՎԵԼԱ.—Ստէպլերի իւշ սիւթիւնէ թագսիմ իթմիլի: Եանի. սրերլին, շիլին, բեհս:

ՍԱՆԻԷՆ.—Սաղ ճիւղթատէրի սիւթիւնէրտէ պուլընան սաթալէլերի (բէնս) պիլճէմ, մէճմուխնաէն (գապիլիտէ) շիլինի չըգարուպ իքինճի սիւթիւնէ արթըրմալը:

ՍԱԼԻՍԷՆ.—Իքինճի սիւթիւնէրի տաթի էվվէլեր կիպի պիւճէմ, մէճմուխնաէն (գապիլիտէ) սրերլինի չըգարուպ պիրինճի սիւթիւնէ իլավէ իթմէլի:

ԲԱՊԻԷՆ.—Պուրապ ոլտու շտան սոնրա պիրինճի սիւթիւնի ճէմ իթմէլի:

Իմսի 14 ս. 616×12 . . (վե ԵախուՆ Իսրեհիլիէն մըգսար)
 Իլէ սարս Իքմէլի:
 Մեւ. $14,616 \times 12 = 175$ ս. 392.
 ճեվապ — 175 ս. 392
 3.

ՍՔԵՐԻԻՆԻՆ ՍԱՆԳԻՄԻՆԻ ՇԻԼԻՆԷ
 ՎԷ
 ՇԻԼԻՆԻՆ ՍԱՆԳԻՄԻՆԻ ԲԷՆՍԷ
 ԹԱՀՎԻԼ

1. Սքերլինի սանդիմինի Շիլինէ թանձիլ Իթմէկ Իչիւն,
 Սքերլին սանդիմինի մըգտարընը 20 Իլէ, վէ պունըն ճէվա-
 պընըն սանդիմինի տախ Բեհսէ թանձիլի Իչիւն անը Կա 12
 Իլէ տարս Իթմէլի:
 Մեւ. 0 սք. 392 $0,392 \times 20 = 7$ շիլ. 84
 $84 \times 12 = 10$ բնս. 68
 ճեվապ. 0 սք. 7 շիլ. 10 բնս.

ԻԻՉԻԻՆՃԻ ՊԱՊ

ՖՐԱՆԱՀՁ ՈՒՍՈՒԼԻ

1. Ֆրանսը լիւսարնըն գրյմէքը հագիգիյեսինի Օսմանը
 մեսիւբեարնեսս պուլմագ Իչիւն, Էվէլա լիւանըն (հարթոն)
 սըզլէթի [6 կր. 452] այարը օլան [0,900] Իլէ տարս Իթ-
 մէլի (6,452 $\times$ 0,900 = 5,806): Սանիէն օսմանըն լիւսարըն պըգ-

վէթինի [7. կր. 216] այարը օլան [0,916] Իլէ տարս
 (7, 216 $\times$ 0,916 = 9,615) Իթտի.բաէն սօնրա սէլէսէլի միւֆրէ-
 տէ գայսէսինէ միւրաճասթ Իթմէլի:
 Մեւ. 6 կր. 615 խալիս ալթ. (Օսմ. լիւր.) 100 Ղ. Իտէրսէ
 1 » » » 6,615 տէֆա ազ խտէր $\frac{100}{6,615}$

վէ 5 կր. 806 (նաբօլէօն) 5,806 տէֆա չօք $\frac{100 \times 5,806}{0,615} = 87$ ղր. 77
 ճէվապ = 87 ղր. 77

2. Օսմանը լիւսարնըն գրյմէքը հագիգիյեսինի Ֆրանսը
 մեսիւբեարնեսս պուլմագ Իչիւն Էլինէ սէլէսէլի միւֆրէտէ
 գայսէսինէ միւրաճասթ Իթմէլի:

Մեւ. 5 կր. 806, հալիս ալթոն (հարթոն) 20 Ֆրանս խտէր
 1 » » » 5,806 տէֆա ազ $\frac{20}{5,806}$
 վէ 6 կր. 615 (օսմ. լիւր.) 6,615 տէֆա չօք $\frac{20 \times 6,615}{5,806} = 22$ Ֆր. 78

ՏԷՕՐՏԻՆՃԻ ՊԱՊ

ՏԻՐԷՄ ՎԷ ՕՔԲԱՆՆՆ ՍԱՆԴԻՄԻ

1. Տրամը Օֆֆանըն սանդիմինի թանձիլ Իթմէկ Իչիւն, զը-
 բանըն մըգտարընը 2.5 Իլէ պիլտարս մէճմուլինի 1000 Իլէ թագ-
 սիմ Իթմէլի:

(նաբօլէօն) 87 ղր. 77 օլաճագ կրտէ 88Է (սագ բարա) գապուլ
 օլընմըն արբ: Քէգա Ինիլիկ լիւրաը 110 ղր. 68 օլաճագ կրտէ 110 ղր. 77
 գապուլ օլընմըն արբ:

Մեւ. 170 սիրեմ. $170 \times 25 = 425 = 0$ offա 425.

2. Օffանրն սանթիմիթի սիրեմի թահլիլի իթմէկ իչիւնն of-
 քանըն սահադիմինի 0,4 իլէ տարպ իտուպ մէճմուլինիսէինէ 100 իլէ
 տարպ իթմէլի:

Մեւ. 0, offա 425. $0,425 \times 0,4 = 0,1700 \times 100 = 170$ սիրեմ.
 նեկապ 170 սիրեմ

ՕՔՔԱ ՔԻԼՕ ՎԷ ՏԻՐԷՄ

1. Օffայր իիլոյա բահվիլ իթմէկ իչիւնն offանըն մըգտարը
 1,282 իլէ տարպ իթմէլի:

Մեւ. 12 offա 750 (750 միլիմ սիր)
 $1,282 \times 12,750 = 16$ ֆիլո 345

2. Քիլոյր offայա բահվիլ իթմէկ իչիւնն իիլոնըն մըգտա-
 րընը 0,75 իլէ տարպ իթմէլի:

Մեւ. 47 քիլո. 400. $47.400 \times 0,75 = 36$ օքքա 972

3. Տիրեմի offանրն կրամրնա բահվիլ իթմէկ իչիւնն սիրե-
 մին մըգտարընը 3,2 իլէ տարպ իթմէլի:

Մեւ. 225 տր. $225 \times 3,2 = 720$ կրամ.

ՄԷՄԱԼԻԲԸ ՕՍՄԱՆԻՅԷՏԷ ՄՈՒՍԹԱՄԷԼ ԷՉՎԱՆ

Իսմ.	Մէթրո	Թագսիմը ազսամ	մէթրո
Արչըն միմարի	0,75	4 գատէմ ետիստ 24 բարմադ 1 գամ. ետիստ 6 բրմգ	1 գատէմ 18ս. 7 1 բարմադ 3,1
արչ. չարչը	0,68	8 բուպ = 16 կիրաս 1 » = 2 »	1 բուպ 8,5 1 կիրաս 4,2
» էնտադէ	0,65	8 բուպ = 16 կիրաս 1 բուպ = 2 »	1 բուպ 8,1 1 կիրաս 4
Գուլամ	1,69 (54 բարմադ)		

ՊԷՇԻՆՃԻ ՊԱՊ

ԲՈՒՊ ՎԷ ԱՐՇԸՆ

1.

1. Բուպը արբըն իրմեկ իթմէկ իչիւնն, բուպըն մըգտարընը 125
 իլէ պիտարպ մէճմուլինի 1000 իլէ թագսիմ իթմէլի:

Մեւ. 5 բուպ. $125 \times 5 = 625$ միլիմ. = 6էվ. 0 տրչ. 625

2. Արբընը սանդիմիթի բուպ իթմէկ իչիւնն սանդիմին

(եանուտ միլիմ) մըգտարընը 8 իլէ պիլ տարայ մէճմուխնի 1000 իլէ թագսիմ իթմէլի:

Մեւ. 0 Ա. 625, = (*) 625 x 0,08 = ճէվ. 5 ըուպ

ԱՐՇԸՆ-ՄԷԹՐՈ

Արշընը մեքոյա թանվիլ:

Նէթէքիմ պիր արշըն (0,75. 0,68 0,65 սանդ.) տիր, օ հալտէ արշընըն մըգտարընը սալիֆիւզզիքը սանդիմէլըլէ տարայ խալիտիկինտէ քաչ մէթրօ օլտուզը անլաշըլըր:

Մեւ. 12 արշ. 5. 0,65 x 12,5 = ճէվ. 8 մէթրօ 150

2. Մեքոյը արշընա թանվիլ իթմէկ իշխն արշընը (եանի 0,75. 0,68. 0,65) սանդիմի մէթրօնըն մըգտարը իլէ թագսիմ իթմէլի:

Մեւ. 10 մեքո ցե՝ գասար արշըն իթեր.

10:0,68=14 արշ. 70 սանդ. (արշըն սանդիմի)

ԱԼԹԸՆՃԸ ՊԱՊ

Պագը տէֆա, էյյէ Տիսաղար վար արք քի, պերպիւրէրնէ մերպուրիթի օյան գըսմաըը հայեզ տերլէ, վէ գու կրպիւրէ տէ գայտէի սիւսիէ տերլէ:

Մեւ. էկէր 14 օքքա թիւթիւն 4 օքքա չէքէր գըսմէթիւնի հայիզ օլտա, վէ 7 օքքա չէքէր տէ 20 օքքա բիրինճ վէ 5

(*) Պուշտա 0,625ի 0,08 իլէ ճէմուխն սանդա, հուսուլէ կէլէն մըգտարը տալի 100 իլէ թագսիմ խտէկէրտէ, էնէվլէ 0,625ի պին իլէ տարայ իթմաիք քի տաճա գօլայ օլտըր:

ՍԷՆԷ	% 5	% 6	% 7	% 8	% 9	% 10	% 11	% 12	% 13	% 14	% 15	% 16	% 17	% 18	ՍԷՆԷ
1	1,05000	1,06000	1,07000	1,08000	1,09000	1,10000	1,11000	1,12000	1,13000	1,14000	1,15000	1,16000	1,17000	1,18000	1
2	1,10250	1,12360	1,14490	1,16640	1,18810	1,21000	1,23210	1,25440	1,27690	1,29960	1,32250	1,34560	1,36890	1,39240	2
3	1,15762	1,19101	1,22504	1,25971	1,29502	1,33100	1,36763	1,40492	1,44289	1,48154	1,52087	1,56089	1,60161	1,64303	3
4	1,21550	1,26247	1,31079	1,36048	1,41158	1,46410	1,51807	1,57352	1,63047	1,68896	1,74900	1,81063	1,87388	1,93877	4
5	1,27628	1,33822	1,40255	1,46932	1,53862	1,61051	1,68505	1,76234	1,84243	1,92541	2,01135	2,10034	2,19244	2,28775	5
6	1,34000	1,41851	1,50073	1,58687	1,67710	1,77156	1,87044	1,97382	2,08195	2,19497	2,31306	2,43639	2,56516	2,69955	6
7	1,40710	1,50363	1,60578	1,71382	1,82803	1,94871	2,07616	2,21068	2,35260	2,50226	2,66002	2,82622	3,00124	3,18547	7
8	1,47745	1,59384	1,71818	1,85093	1,99256	2,14358	2,30453	2,47596	2,65844	2,85258	3,05902	3,27811	3,51145	3,75885	8
9	1,55132	1,68147	1,83845	1,99900	2,17189	2,35794	2,55803	2,77307	3,00404	3,25194	3,51787	3,80296	4,10840	4,43545	9
10	1,62889	1,79084	1,96715	2,15892	2,36736	2,59374	2,83942	3,10584	3,39456	3,70722	4,04555	4,41143	4,80682	5,23383	10
11	1,71033	1,89829	2,10485	2,33163	2,58042	2,85344	3,15175	3,47854	3,83586	4,22623	4,65239	5,11726	5,62398	6,175925	11
12	1,79585	2,01219	2,25219	2,51817	2,81266	3,13842	3,49845	3,89597	4,33452	4,81790	5,35025	5,93602	6,58006	7,28759	12
13	1,88564	2,13292	2,40984	2,71962	3,06580	3,45227	3,88328	4,36349	4,89801	5,49241	6,15278	6,88579	7,69867	8,59935	13
14	1,97993	2,26090	2,57853	2,93719	3,34172	3,79749	4,31044	4,88711	5,53475	6,26134	7,07570	7,98751	9,00745	10,14724	14
15	2,07892	2,39655	2,75903	3,17216	3,64248	4,17724	4,78458	5,47356	6,25427	7,13793	8,13706	9,26552	10,53872	11,97374	15
16	2,18287	2,54035	2,95216	3,42591	3,97030	4,59497	5,31081	6,13039	7,06732	8,13724	9,35762	10,74800	12,33030	14,12902	16
17	2,29201	2,69277	3,15881	3,70002	4,32763	5,05447	5,89509	6,86604	7,98607	9,27646	10,76126	12,46768	14,42645	16,67224	17
18	2,40661	2,85433	3,37993	3,99602	4,71712	5,55991	6,54375	7,68996	9,02426	10,57516	12,37545	14,46271	16,87895	19,67325	18
19	2,52695	3,02560	3,61652	4,31570	5,14166	6,11591	7,26334	8,61276	10,19742	12,05694	14,23177	16,77651	19,74837	23,21443	19
20	2,65329	3,20713	3,86068	4,66095	5,60440	6,72749	8,06231	9,64629	11,52308	13,74348	16,36653	19,46075	23,10559	27,39303	20

ԵՒՏԻՆՃԻ ՊԱՊ

ԱԳՏԸ ՇԻՐՔԷԹ ԳԱՅՏԵՍԻ

Առեւտրային պրոնի մուսթէլիֆ ստէթլէրէ կէօրէ գրամ-
լարա սարմազ գայտէսինէ ազսր շիրքէթ թէսմիյէ օլուսըր :

Մեսկա 3 քիշի պիր չիրքէթ թէէսիս իթալիէր, պիրից-
նիսի 300 դր. գօյսը, իֆիննիսի 400 դր. վէ իւչիւննիսի
500. պոււլար պիր քաչ այտան 900 դր. գաղանարլար, իմաթ
պուլարտան հէր պիրնիսի հրատէսինի թէրէթիւս իտէն գրամ
նէ՞ տիր :

Իյգա՛հաթ.— Պոււլարտա 900 դր. պիր մըգտար տըր քի պոււլար
300-400-500 դրուշլարըն քէսրէթի վէ եահուտ Ֆըգտանըն կէօրէ գրամ,
լարա սարլաճազ տըր Եու սաւայր հալլ իթմէկ իչիւն պիր քէրէ
տիւչիւննիսի քի, գաղանմըշ օլան շու 900 դր. իւշ շէրիքին գօյտու-ք-
լարը սէրմայէ էլէ հուտուլէ կէլմիշտիր Պագալըմ պոււլարըն քէաֆֆէ-
տի ճէմ իտիլիքսի մէճմուի նէ տիր. ճէմ իտէլիմ 300+400+500=1200
դրուշ տըր :

Շիմսի սիւվալ իսէլիմ:

Էկեր 1200 դր. իլէ 900 դր. գաղանն օլսա, 300 դր. .
իլէ նէ՞ գասար գաղանն օլուր: Թէքրար 1200 դր. իլէ 900
դր. գաղանն օլսա 400 դր. իլէ նէ՞ գասար գաղանն օլուր
վէ նիհայէթ 500 դր. իլէ սէ նէ՞ գասար գաղանն օլուր:

Պոււլարըն սուրէթը իյմալի :

$$1200:900::300:f \quad \frac{900 \times 300}{1200} = 225$$

$$1200:900::400:f \quad \frac{900 \times 400}{1200} = 300$$

$$1200:900::500:f \quad \frac{900 \times 500}{1200} = 375$$

1. նեվալ 225
2. » 300
3. » 375

Պագր սեճա սավայր սուհուլէրլէ նալլ իրմէկ
իչիւն կվիլա 1 դրուերն գրյմէրինի պուլուս պասկ
այնր գրյմէրի պէհէր մալիւմ օլան աւէր իլէ սարայ իրմէլի:
Մես. 1200:900 :: 1 : f = $\frac{900 \times 1}{1200} = 0,75$

(Պոււնուն իյգա՛հը 4200 դր. 900 դր. գաղանճ կէթիլիքսէ 4 դրուշ
նէ՞ գաղանճ կէթիլիքսէ):

- Իֆիննի ուսուլ:
1. 300 × 0,75 = 225
  2. 400 × 0,75 = 300
  3. 500 × 0,75 = 375

պոււլար նեմ իսիլիքսէ $\frac{900}{900}$ դր. իտէր .

վէ պէոյէ օլմասը ինայ իսէր ֆի սավա սօդրուշ օլմու օլտուն :

ՍԵՔԻԶԻՆՃԻ ՊԱՊ

ՍԻՆՊԷՔԷՊ ԱԳՏԸ ՇԻՐՔԷԹ ԳԱՅՏԵՍԻ

Էֆսէր սեճալար միւրէֆֆէկ ազսր շիրքէ գայստիսնէ
մալիւմ օլան մրգսարլար պիր քաչ նեվ օլայիլիք ֆի, պու նայսէ
օ մրգսարլար անլէրէ կէօրէ գրսմլարա այրմազ ինայ իսէր:

Մես. 3 իթի իթիրաֆ իթսիլէր: Պիլիննիսի 300 դր. սեր-
մայէ գօյուս շիրքէդսէ 4 այ գալսը. իֆիննիսի 400 դր. գօյուս,
օսալի 6 այ գալսը. իւչիւննիսի 500 դր. գօյուս 5 այ գալսը,

պունդար 1220 դր. գազանջրար: Պու գազաննեան հեր պի-
րինին հրասեսինե քերեքքիւ պիտե հեհն գրամ 66° սիր. եանի քեհեթ
վազ իքսիկի սերմայե վե իքսիքաք իքսիկի միւսսեքե կեօրե:

Մեսեղա. Պիրինճիսի 300 դր. գոյտը վե շիրքեթատ 4 այ
գալտը. այնը շէյի իթմիշ օլուր եկէր 300 × 4 = 1200 դր. գոյ
մուշ օլտա, պիր այ իշիւն.

Իքինճիսի 400 դր. գոյտը վե շիրքեթատ 6 այ գալտը,
այնը շէյի իթմիշ օլուր եկէր 400 × 6 = 2400 դր. գոյմուշ օլտա,
պիր այ իշիւն, քեղա իւշիւնճիսի 500 դր. գոյտը օ տա այնը շէյի
իթմիշ օլուր եկէր 500 × 5 = 2500 դր. գոյմուշ օլտա պիր այ իշիւն:

Պեօլեճե իքի նեվէր մուսավի պիր վազըթը հայիգ օլմազ
լա պերապէր պիր նեվէ թահվիլ խիլտիլէր քի պեօլեճե տա
վա հալ օլունուր:

Իմտի շէօլե տերիգ:

Պիրինճիսի 1200 գոյտը, իքինճիսի 2400 դր. իւշիւնճիսի
500 վե պունդարն գազանտըգլարը տա 1220 դր. տըր: շէր
պիրինին հրասեսինե թէրեթթիւ պիտէն մըգտար քա՞շ դր. տըր:

պունուն սուրեթը իյմալի: —

300 × 4 = 1200

400 × 6 = 2400

500 × 5 = 2500

6100

6100:1220::1200 : ք° $\frac{1220 \times 1200}{6100} = 240$

6100:1220::2500 : ք° $\frac{1220 \times 2500}{6100} = 480$

6100:1220::2400 : ք° $\frac{1220 \times 2400}{6100} = 250$

վե եախուտ եվվեքի տերտտե արգ իթտիկիմիգ կիպի 1 դրուշն
գըյմեթինի պուլարագ մես. $\frac{1220 \times 1}{6100} = 0,2$

էօլեճե տավայը հալ իտերեզ.

1200 × 0,2 = 240

2400 × 0,2 = 480

2500 × 0,2 = 500

Իքինճի պիր միտալ:

3 ամէլէ պիրլիքտե չալըշարագ 620 դր. ալտըլար: Պիրին-
ճիսի կիւնտե 5 սատթ չալըշմագ սուրեթի իլէ 19 կիւն իշէտի:
Իքինճիսի կիւնտե 9 սատթ չալըշմագ սուրեթի իլէ 12 կիւն իշ-
լէտի: Իւշիւնճիսի կիւնտե 10 սատթ չալըշմագ սուրեթի իլէ 6
կիւն իշլէտի: Իմտի հեր պիրինին հրասեսինե թէրեթթիւ պիտէն
մըգտար քա՞շ դրուշ տըր:

Սուրեթը իյմալ:

16 × 5 = 80

12 × 9 = 108

6 × 10 = 60

248

իմտի. 248:620::80: ք $\frac{620 \times 80}{248} = 200$

248::620::108: ք $\frac{620 \times 108}{248} = 270$

248:620::60: ք $\frac{620 \times 60}{248} = 150$

վե եահօտ 248:620::1:ք $\frac{620 \times 1}{248} = 2,5$

իմտի. 80 × 2,5 = 200

108 × 2,5 = 270

60 × 2,5 = 150

Իւշխանճի պիր միտալ :

3 քիշի իշթիրաք իթթիլէր : Պիրինճիսի 560 զրշ գոյաը , ի-
քինճիսի 840 զրշ . վէ իւշխանճիսի 600 զրշ : Պիրինճիսի 3 այ
սոնրա 1200 զրշ . տանա արթըրաը : Իքինճիսի 4 այ սոնրա 600
զրշ . տանա արթըրաը վէ իւշխանճիսի 5 այ սոնրա 200 զրշ . կէ-
րի ալտը , պունլարըն հէվմի իշթիրաքասն 10 այ սոնրա 1550
զրշ . գաղանճլարը օլտա : Իմտի հէր պիրինին գոյաուղը սէրմա-
յէ վէ տուբաուղը վաղրթա կէօրէ քէնտի հըստէսինէ թէրէթ-
թիւպ իտէն մըգասար նէ՞ աիր :

ԻՅՁԱՀԱԹ :

Պիրինճիսի 500 զրշ , գոյաը վէ շիրքէթատ 3 այ գալար , սոնրա
4200 զրշ , տանա գոյաը , օ հալտէ 40—3=7 այ պունլարը պիր միւտաու-
թէ իֆրաղ իտէլիմ , մալիւմ քի 560 զրուշըն 3 այլըգ գաղանճը
560×3=1680 զրուշըն 4 այտաքի գաղանճընա=(միւտալի) աիր , վէ 4200
զրուշըն 7 այլըգ գաղանճը 4200×7=8400 զրուշըն 4 այտաքի գաղան-
ճընա = ալր : Իմտի 560 զրուշը 3 այ + 4200 զրուշը 7 այ գալար
տէյէճէկ հէրէ 560×3+(560+4200) 7=1680+12320= 14000 զրշ . 4 այ
գալար տէր գ :

Իքինճիսի , էվվէլա 840 զրշ , գոյուպ շիրքէթատ 4 այ գալար , վէ պատէ
600 զրշ . գոյաը վէ 40—4=6 այ գալար , Իմտի պունլարը պիր միւտաու-
թէ իֆրաղ իտէլիմ : Մալիւմ աիր քի 840 զրուշըն 4 այլըգ գաղանճը
840×4=3 60 զրուշըն 4 այլըգ գաղանճընա միւտալի աիր , վէ 600 զրշըն
6 այլըգ գաղանճը 600×6=3600 զրուշըն 4 այլըգ գաղանճընա միւտա-
լի աիր : Իմտի 840 զրուշը 4 այ + 600 զրուշը 6 այ գալար տէյէճէկ հէ-
րէ 840×4+(840+600) 6= 3360+8640=12000 զրուշ . 4 այ գալար
տէրիգ :

Քէզա իշխանճիսին էվվէլքի գոյաուղը 600 զրուշ 5 այ գալար , սոնրա
200 զրուշը կէրի ալտը 600—200= 400 զրշ . Եանի 10—5=5 այ գալարը
օլտը , պունլարը տա պիր միւտաութէ իֆրաղ իտէլիմ 600×5+ (600—
200) 5= 3000 +2000= 5000 զրշ . 4 այ գալար :

Իմտի տավայը շու վէճնլէ թարիֆ իտէրիգ :

3 քիշի իշթիրաք իթաիլէր , պիրինճիսի 1400 զրշ . գոյաը ,
էքինճիսի 1200 վէ իւշխանցիսի 5000 զրշ . պունլար 1550 զրշ .

գաղանճար : Հէր պիրինին հըստէսինէ թէրէթթիւպ իտէն մըգ-
ասար քա՞ն զրուշ արը :

Սուրէթը իյմալ :

պիրինճի սուրէթ

Իքինճի սուրէթ

$$1. \quad 560 \text{ զրշ} \times 3 = 1680 \\ 1200 \\ \hline 1760 \times 7 = 12320 \\ \hline 14000$$

$$2. \quad 560 \times 10 = 5600 \\ 1200 \times 7 = 8400 \\ \hline 14000$$

$$2. \quad 840 \times 4 = 3360$$

$$2. \quad 840 \times 10 = 8400$$

$$600 \\ \hline 1440 \times 6 = 8640 \\ \hline 12000$$

$$600 \times 6 = 3600$$

$$12000$$

$$3. \quad 600 \times 5 = 3000$$

$$3. \quad 600 \times 10 = 6000$$

$$200 \\ \hline 400 \times 5 = 2000 \\ \hline 5000$$

$$200 \times 5 = 1000$$

$$5000$$

Իմտի

$$14000$$

$$14000$$

$$= 700$$

$$12000$$

$$31000 : 1550 ::$$

$$12000$$

$$: \text{Բ} = 600$$

$$5000$$

$$5000$$

$$= 250$$

$$31000$$

$$\text{Ճէվապ} \cdot 1 \text{ինճի} = 700$$

$$\text{»} \quad 2 \text{ինճի} = 600$$

$$\text{»} \quad 3 \text{ինճի} = 250$$

ՏՕՔՈՒԶԸՆՃԸ ՊԱՊ

ՖԱԻԶ

Պր մըզտարըն ֆաիզինի պուլմագ իչին սէլէսէյի միւֆրէտէ գայսէսինէ միւրաճասթ իթմէլի:

Մես. Սենեսե 0/0սե 6սան 3000 դրուերն 1 սենեյիֆ Ֆաիզ մրգարը ֆա՞չ դրուե սր:

$$\text{Ուսուլ. } 100:6::3000: \text{Բ} = \frac{6 \times 3000}{100} = 180 \text{ դր.}$$

Ճեվապ. 180 դր.:

Իֆիննի պիւ միսալ:

Սենեսե 0/0սե 6սան 5000 դրուերն 3 սենեյիֆ վե 4 այլըգ Ֆաիզ մրգարը ֆա՞չ դրուե սր:

$$\text{Ուսուլ. } 100 \times 12:6::5000 \times 40: \text{Բ}$$

$$\frac{6 \times 5000 \times 4}{100 \times 12} = 1000 \text{ դրուե.}$$

Ճեվապ. 1000 դր.:

Իւչիւննի պիւ միսալ:

Սենեսե 0/0 6սան 8000 դրուերն 2 սենեյիֆ 4 այլըգ վե 15 կիւնիկ Ֆաիզի ֆա՞չ դրուե սր:

(1) 0|0 6պոււնու, (էիւզտէ ալթըտան) տիյէ թապիւր իտէրէր:

Ուսուլ. 100դր. × 360 կիւն : 6 : : 8000դր. × 855 կիւն : Բ

$$\frac{6 \times 8000 \times 855}{100 \times 360} = 1140 \text{ դր.}$$

Ճեվապ 1140 դրուե.

ԻՅԶԱՀԱԹ: Պու իւչ տալալարտա նազարը տըգգաթը ճէլպ իտէն շէյ՝ էկէր տալա սէնէ իլէ իտէ 100 իլէ

» այ իտէ 1200 իլէ էանի 100 × 12այ = 1200

» կիւն իտէ 36000 իլէ էանի 100 × 360 կիւն 36000 իլէ թագսիմ իտիւ մէլի տիր:

Պունը տանա գօլայլաթմագ իչին շու գայսէյի տէ կէս-թէրէլիմ:

$$\frac{\text{Ֆ} \times \text{Ս} \times \text{Զ}}{\text{Թ}}$$

Ֆ = ֆաիզ

Ս = սէրմայէ

Զ = Զէման

Թ = թագսիմ իտիլէճէկ մըգտար:

էանի. էվվէլա = ֆաիզ } պունդարը պիրպիլէրի իլէ տարպիթ-մէլի.

սանիէն = սէրմ.

սալիսէն = Զէման

վէ րապիէն = թագսիմ իտիլէճէկ մըգտար (1) (Զէման) իլէ թագսիմ իթմէլի:

Մեսիլա. Սենեսե 0/0 12սե 7500 դրուերն 3 սենեյիֆ Ֆաիզի 6ս սր:

Էվվէլա Ֆաիզի պուլմալը	12	} Էօֆարսա արգ իքսի-կիմիզ կիպի պունդարը
Սանիէն Սերմայի	7500	
Սալիսէն Զէմանը	3	
		պիրպիլէրի իլէ սարպ իտիլ.
		$\frac{12 \times 7500 \times 3}{100} = 2700$

Բապիէն (1) թագսիմ մըգտարը 100 իլի քագսիմ իքսիլի.

(1) թագսիմ իտիլէճէկ մըգտար, էանի Զէման, սէնէ օլտա 100 իլէ այ օլտա 1200 իլէ վէ էկէր կիւն օլտա 36000 իլէ թագսիմ իտիլէր:

Ֆախրտէ ճարի օլան պաղը տավարըն հալլինտէ սուհուլէթ
կէօթէրմէկ իչլէն հէր պիր տավանըն քէնարնէ մախսուս օլան
գայտէյի վէրէլիմ:

1. $U =$ Եանի սերմայէյի պոլմագ իճագ իտէրսէ $\Phi(1)$

2. $\Phi =$ » ֆախր 0/0 քաչը » » » $\frac{2 \times \Phi}{\Phi}$

3. $2 =$ » զէմանը » » » $\frac{U \times 2}{\Phi}$

4. $\Phi =$ » ֆախր » » » $\frac{\Phi \times U \times 2}{\Phi \times U}$

Իյզան իտէլիմ.

1. Էկեր սերմայէ մեհուլ օլսա:

Հուսուլէ կէլէն ֆախրն մըգտարընը ֆախրն վէ
զէմանըն հասըը տարպը իլէ թագսիմ իթմէլի:

2. Էկեր Ֆախր մեհուլ օլսա:

Հուսուլէ կէլմիշ ֆախրն մըգտարընը սերմայէյի զէման իլէ
տարպ իտիւս պուըն ֆախրն մըգտարըլէ թագսիմ իթմէլի:

3. Էկեր զիման մեհուլ օլսա:

Հուսուլէ կէլէն ֆախր, ֆախրն վէ սերմայէնին հուսուլը
տարպը իլէ թագսիմ իթմէլի:

4. Էկեր հուսուլէ կիլեհէկ Ֆախր մեհուլ օլսա:

Ֆախր, Սէրմայէյի, Չէմանը, պերպերլէրի իլէ տարպ իթ-
մէլի:

ՊԱԶԸ ՇԻՍԱՊԼԱՐ

1. 0/0 12տէն 3 այտա 1728 զրշ. գազանճ կէթիրէն Սէր-
մայէ նէ՞ գատար օլմալը:

Ուսուլ. $U = \frac{\Phi}{2 \times \Phi} = \frac{1728}{0,12 \times 3} = 4800$
Ճէվապ. 4800

(4) Պաւ պէջիւք եազրլան Ֆ հուսուլէ կէլէն ֆախրն մըգտարը,
Քանի կիւզէլթէնին մէճմուսի տիր:

2. 4800 զրշ. 0/0 տէ քաչ իլէ վէրիլմիշտիր քի 3 սէնէտէ
1728 զրշ. գազանճ կէթիրսին:

$$\Phi = \frac{\Phi}{U \times 2} = \frac{1728}{4800 \times 3} = 12$$

Ճէվապ 12

3. Սէնէտէ 0/0 12տէն 4800 զրշ. քաչ սէնէտէն 1728 զրշ.
գազանճ կէթիրսին:

$$2 = \frac{\Phi}{\Phi \times U} = \frac{1728}{0,12 \times 4800} = 3$$
 Ճէվապ 3

4. Սէնէտէ 0/0 12տէն 4800 զրշ. ըն 3 սէնէլիք գազանճը
նէ տիր:

$$\Phi = \Phi \times U \times 2 = 0,12 \times 4800 \times 3 = 1728$$

Ճէվապ 1728

ՕՆԸՆՃԸ ՊԱՊ

ՖԱԻԶԸ ՄԻԻՐԷՔՔԷՊ

Պիր սերմայէնին ֆախրնի մուսայէն պիր վագըթտան սոն-
րա ալմագտան իտէ, օ ալաճագ ֆախրնի տէ սերմայէյէ արթը-
րուպ, անրն ֆախրնի տէ ալմագ գայտէսինէ ֆախրը միւրէք-
քէպ տէրլէր:

Պիր սերմայէնին միւրէհէկ գազանընը պուլմագ իչլու:
Էվլէլա: 1 զրուչըն պիր սէնէլիք գազանճը իլէ պէրապէր
օլան մըգտարը սէնէլէրին մըգտարը իլէ վէ սանիէն սերմայէ

իլէ տարայ խտիր: Հասրլը տարայ՝ օ սերմայէնին ֆաիղի իլէ մըգտար օլուր: Պու մըգտարտա սերմայէյի չըգարմալը պազը գալան այնը սերմայէնին միւրէքքէպ ֆաիղի տիր:

Մէս. Սէնէտէ 0/0 10տան 2500 ղըշ. ըն 4 սէնէլիկ միւրէքքէպ ֆաիղի նէ տիր:

Սուրէթը իյմալ:	1.1	1,4641	
	1,1	2500	
	11	3320500	
	11	29282	
սէնէ 2	1,21	36602500	
	1,21	2500	
	121	1160,25	
	142		
	121		
սէնէ 4	1,4641		ճէվապ 1160,25

ԻՅՁԱՀԱԹ.

100 ղըշ. սէնէտէ 10տան 1 ղըշ.ըն գաղանճը 0.4 տիր. պունտա 1 իւազէ իթտիք. 1.1 օլտու. պունտ տա տէօրթ տէֆա պիւրպիլէրի իլէ տարպ իթտիք. 1.4641 օլտու. պունտ տա 2500 ղըշ. օլան սերմայէ իլէ տարպ իթտիք. 3660.25 օլտու. ետնի ֆաիղը միւրէքքէպ իլէ պերապեր: Իմտի պունտան 2500 ղըշ.ը չըգարտըք գալան մըգտար. 1160 ղըշ.25 սըքֆ ֆաիղը միւրէքքէպ տիր:

— Պունը տա, գօլայլաթմագ իչիւն շու գայտէյիտէ կէօսթէրէլիմ:

$$U = (1 + \mathfrak{B}) \mathfrak{Q} - U = \mathfrak{D} \text{ ճէվապ, } \left. \begin{array}{l} U = \text{սերմայէ} \\ \mathfrak{B} = \text{ֆաիղ} \\ \mathfrak{Q} = \text{գէման} \end{array} \right\}$$

եանի 1է ֆաիղի արթըրըպ հուսուլէ կէլէն մըգտարըտա գէման իլէ տարպ իթմէկ, սօնրա պունտան սերմայէյի չըգարմագ. գալանագ մըգտար՝ ֆաիղը միւրէքքէպ տիր:

Պագէն 14 սէնէլիք վի եախօտ 18 սէնէլիք ֆաիղը միւ-

րէքքէպի պուլմագ միւրէքիւլ օլտուղը իչիւն, ումումի պիր թարիֆա կէօսթէրմէկէ ինթիյաճ կէօրտիւմ, քի պու թարիֆայա (սահիֆէ16)պագըլտըղընտա մէսէլա 100տէ շու քատար ղըշ. տան շու քատար սէնէլիք ֆաիղը միւրէքքէպ նիւմէրօսը պուլընըր քի պունը սերմայէնին մըգտարը իլէ պիլտարպ հուսուլէ կէլէն մըլտար, սերմայէ իլէ ֆայիղը միւրէքքէպ օլմուշ օլուր:

Մէս. 0/0 14տէն 12 սէնէլիք ֆաիղը միւրէքքէպ նիւմէրօսը պուլմագ իչիւն էվլէլա 12ինճի սէնէնին սիւթիւնտէն պաչլաւարագ թա 0/0 14տէն օլան սիւթիւնէ գատար կէլիւպ օնտա 4,81790 պուլուրըղ. պուլտըղտան սօնրա սերմայէ իլէ տարպ իաիւպ ճէվապընը պուլըրըղ:

ԹԵՐԲԻՊ ՎԷ ԹԱՏԻԼ ԳԱՅՏԷՍԻ

Մուխթէլիֆ ֆիյաթլարը հայիզ օլմագլա պերապէր, պիրպիրինէ գաթըլմըշ մուխթէլիֆ նէվլէրին օրթա ֆիյաթընը պուլմանըն վէ օրթա ֆիյաթ մալիւմ օլմագլա, այրը ֆիյաթը հայիզ օլան մատտէլըտէն օրթա ֆիաթա մուվաֆըզ մըգտարլա, պիրպիրինէ գաթմագ գայտէսինէ քեքիպ վի քաշիլ գայտէսի տէրէր:

Թէրքիպ վէ թատիլ գայտէսի իքի նէվտիրլէր:
Պասիք վի կայրը պասիք — թէրքիպ:
Պիրպիրինէ գաթըլաճագ մուխթէլիֆ ֆիյաթը հայիզ օլան

մատեններն մրգտարընը վէ ֆիյաթլարըն պիլերէկ թէրքիպ վէ թատիլին օրթա ֆիաթընը պուլմայա (Պասիք բերիպ գայ-
սեսի) տէրէր :

Պասիթ օլան թէրքիպէ ախտ տալալարը հալլ իթմէկ իչին :

Էվվէլա, հէր մատտէնին մրգտարընը քէնտի գըլմէթի իլէ պիլտարպ հասըլը տարպլարըն մէճմուէնի մրգտարըն մէճմուէիլէ թագսիմ իթմէլի :

Մէս . Պիր շարպաճը, օքքասը 1 շրուչլը քտան 2 օքքա, Յլիքաէն 6 օքքա, Ղլիքաէն 10 օքքա շարապլարըն պիրպի-
րինէ գաթարաա թէրքիպլին 1 օքքասը քաշա՞ կէլէճէկինի պիլ-
մէք իսթէյօր :

Պուշըն սուրէթը իյմալի :

offa	Ֆիյաթլարը քէնտի մրգտարընը ԲԼ տարպ ի-
2×1= 2	տիւպ հասըլը տարպլարը ճէմ լիթարք 90 դըշ շըգ-
6×3= 18	տը մրգտարըն տա ճէմ իթարք 18 շըգտը վէ
10×7= 70	պուշը 90ա թագսիմ իտիւպ 5 դըշ պուլտըք քի է-
18	կէր 5 շրուչա սաթըլըրտա նէ՞ գաղսնըր նէ՞ է կայդ
	իտէր :
	90 : 18 = 5 դըշ .

ճէվապ . 5 դըշ .

ԹԵՐԲԻՊԸ ԿԱՅՐԸ ՊԱՍԻԹ

Պիրպիրինէ գաթըլաճագ մուխթէլիֆ ֆիյաթլ օլան օլան
մատտէլէին ֆիաթլարընը վէ թէրքիպլին օրթա ֆիաթընը պիլէ-
րէկ անլէրին մրգտարընը պուլմագ գայտէսինէ բերիպի կայրը
պասիք) տէրէր :

Պուշուէն գայտէսի :

1.— Պիրպիրինէ գաթըլաճագ մատտէլէրին ֆիյաթլարընը
սըրա իլէ ալթ ալթա եաղուպ սօլ ճիհէթինէ պիրչիվկի չէքիւպ
անըն օրթաանա (օրթա ֆիյաթ)ը գօյմալը :

2.— (Օրթա ֆիյաթ) տան աղ ֆիյաթը հայիզ օլան նիւ-

մէրօլարը օնտան չօք ֆիյաթը հայիզ օլան նիւմէրօլարա չիֆթ
չիֆթ պաղլամալը :

3.— Իմաի (օրթա ֆիյաթ)տան տահա աղ ֆիյաթը հայիզ
օլան նիւմէրօնըն (օրթա ֆիաթ)տան ֆարգընը պուլուպ (օրթա
ֆիաթ)տան չօք ֆիյաթը հայիզ պոննիմագլա պէրապէր անըն
չիզկիսինէ պիրլէշմիշ օլուպ պէօյիւք ֆիյաթը հայիզ օլան նիւ-
մէրօյը գօյմալը :

4.— Սօնրա (օրթա ֆիաթ)տան չօք ֆիյաթը հայիզ օլանըն
նիւմէրօնըն (օրթա ֆիաթ)տան աղ ֆիաթը հայիզ օլուպ, անըն
չիզկիսինէ պիրլէշմիշ օլուպ աղ ֆիյաթը հայիզ օլան նիւմէրօնըն
էօնինէ գօյմալը վէ պէօյլէճէ տիկէրլէրի աէ սըրալամալը :

Մէս . Շարապճընըն պիրի օքքասն 1 շրուչլըք 1 պու-
շըքըք 2լիք Յլիք վէճլիք շարապլարընտան պիրպիրինէ քաշար
օքքա գաթմալը քի թէրքիպլին օգգասը 2 պուչուղա կէլսին :

Պուշըն սուրէթը իյմալի :

40	100	օքքա պուշտա դը-
60	20	» բուչլարը բարա
80	100	» իթմիշիմ տիր :
120	40	» Մէս . 1 դըշ . 40րը .
200	60 + 20	» 1 պչգ . » 60 »
		վէ սաիրէ

5.— Էկէր թէրքիպլին մրգտարը մալիւմ իսէ վէ, գաթըլա-
ճագ մատտէլէրին հէր պիրինտէն նէ գատար ալընաճագը պու-
լընմագ արգու իտիրիլսէ :

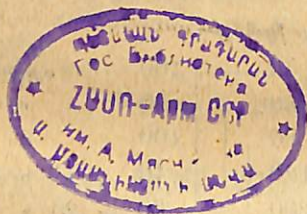
Էվվէլա կիզամը վէճլէ հէր պիրինտէն ալընաճագ օլանը
պուլմալը, մէճմուէնի աէ սէլասէի միւֆրէտէ գայտէսի իլէ հաղ
իթմէլի . Մէս . Պիր քիմէնին 3 նէվ ունը վար տըր, Յլիք 5
լիք Տլիք, պուշլարտան (օրթա ֆիյաթ)ը 6 դըշ . օլմագ իւզէ-

գէ) 20 օքքալըք պիր թէրքիպ իթմէկ իսթէր, ՚էր պիրինտէն
 ՚նէ գատար գաթմալը:

$$\begin{array}{r}
 6 \overline{) 20} \\
 \underline{12} \\
 8 \\
 \underline{8} \\
 0
 \end{array}
 \begin{array}{l}
 2 \text{ օքքա} \\
 2 \text{ »} \\
 3+1 \text{ »} \\
 \hline
 8
 \end{array}
 \begin{array}{l}
 2 \\
 8:20::2 \\
 4
 \end{array}
 \left. \begin{array}{l} \\ \\ \\ \end{array} \right\} \begin{array}{l}
 = 5 \\
 :ք = 5 \\
 = 10 \\
 \hline
 20
 \end{array}$$

Ճէվապ. Յլիք Տլիքտէն պէշէր օքքա Տլիքտէն տէ 10 օքքա:

Խ Ի Թ Վ Մ

ԹԱՍՀԻՆ

16րննր սահիֆենին Յիցնի սրաւրնսա 0,08 Էերիցն
 0,008 օլանագ սր Էկա, այնր սահիֆենին իֆիցնի սրաւրն-
 սա 14—4. 21իցնի որւսա 0,08—0,008 վի 22իցնի սրաւսա
 սախի 100—1000 օլանագ սր:

Ֆիլաթ 100 բարա

ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0542177

